

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: 91-102-03 Дисциплина: **Анализ и контрол на риска**

Ниво: **6Б. Бакалавър** ЕCTS кредити: 6

Обучаващо звено: Катедра "Сигурност и безопасност"

Анотация на учебната дисциплина

Дисциплината разкрива съдържанието на термина "риск" и основните понятия от "Теорията на риска" (опасност и заплаха, сигурност и безопасност, ресурси и средства, уязвимост и предизвикателство и др.), причините и предпоставките за възникването и проявлението на риска в условията на функциониране на националната държава и световното рисково общество. Разкриват се етапите и същността на процесите по анализ и контрол на риска, както и институционализираните практики за неговото третиране.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания:	Целта на учебната дисциплина е студентите да вникнат и усвоят съдържанието на основните термини и понятия, както и логическата връзка между тях. Това позволява да се разкрие съдържанието на процесите по анализ и контрол на риска, като възлов компонент от дейността по защита на личната и обществена сигурност. Придобитите знания създават общетеоретичен фундамент, върху който впоследствие се развиват специалните дисциплини, формиращи професионалния компонент от академичния профил на специалността.
Умения:	Придобиването на трайни, задълбочени и осмислени знания по дисциплината развива умения за логично и критично мислене, свободно боравене с терминологията, за придобиване на практически умения и навици при необходимост от бърза реакция в кризисни ситуации и др.
Отношения и нагласи:	Умения за учене, логическо и критично мислене, за анализ и синтез, подобряване на комуникацията и работа в екип. Постигането на тези ключови компетентности се осъществява чрез интерактивни методи и техники, учене чрез действие и преживяване, екипна работа по проекти

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение:	Лекции, семинарни / практически занятия, консултации, курсови проекти, казуси и др
Предварителни изисквания:	Базови знания по дисциплините философия / общество и личност, правото на сигурност, обща теория на правото
Осигурявани дисциплини:	Екологична сигурност, Оценка на риска, Кризи от неконвенционален характер и др специални дисциплини

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване:	Текуща оценка и семестриален изпит, с опция за освобождаване при текуща оценка над Много добър (5)
--------------------------	--

Методи и форми на оценяване: Текуща оценка от тестове, семинари, курсови проекти; писмен/устен изпит

Критерии за оценяване: Съгласно стандартите на ECTS.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка: **Относителна тежест на текущата оценка - 60%, на изпитния тест - 40%.**

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Христов, П., Метатеория на риска, В., 2011 г.
2. Владимиров, Л., Теория на риска, В., 2011 г.
3. Бек, У., Световно рисково общество, С., 1999 г.
4. Проданов, В., Системни цикли и бъдещето на историята: Накъде върви светът, С., 2017 г.
5. Буянов, В., К. Кирсанов, Л. Михайлов, Управление рисками (рискология), М., 2002 г.

Допълнителна литература:

1. Алексеенко, В. А., Н. Матасова, Основы безопасности жизнедеятельности, Ростов н/Д, 2001 г.
2. Драганов, Хр., Г. Димитрова, Управление на риска, С., 2009 г.
3. Коцев, Цв., Институционалната парадигма. Критичен анализ, В-, 2007 г.
4. Наредба № 5 за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска, обн. ДВ, бр. 47 от 21.05.1999 г.

Речник (ключови думи)

метатеория на риска, феноменологичен подход, проблемен подход, терминът "риск", парадигми на сигурността, институционализация на риска, риск мениджмънт и др.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Синхронни онлайн			Извън аудит.	Осигуряване
			Лекции	Консулт.	Пр. зан.		
1	Феноменът «риск» и неговото теоретично отражение	Съдържание, обект и предмет на лекционния курс. Онтология на риска – значимост и актуалност на проблема «риск», семантичен, структурен и функционален анализ на съдържанието на термина «риск»	3	1	0	8	мултимедия
2		Обективни предпоставки на риска от природен характер –биосфера и ноосфера	3	1	0	8	мултимедия
3		Обективни предпоставки на риска, произтичащи от същността на човека – човекът като елемент на биосферата, ограничената рационалност, техносфера	3	1	0	8	мултимедия
4		Обективни предпоставки на риска от обществен характер – природни и обществени закони, биологични и социални потребности на човека като социално същество	3	1	0	8	мултимедия
5	Историческо развитие и състояние на теориите на риска – частни теории и обща теория на риска и безопасността.	Риск в условията на националната държава – фактори на «първата модерност». Световното рисково общество – фактори на «втората модерност», «смесване на времената»	3	1	0	8	мултимедия
6	Терминологичен и понятиен апарат на теорията на риска	Категорията риск, Опасност и заплахата – съдържание на понятията, съотношение между опасност, заплахата и риск	3	1	0	8	мултимедия
7		Сигурност и безопасност, разграничаване на понятията «сигурност» и «безопасност» чрез риска, алгоритъм на сигурността	3	1	0	8	мултимедия
8		Ресурси и средства за преодоляване на риска, диалектичната връзка между категориите. Уязвимост и предизвикателство – съдържание на понятията	3	1	0	8	мултимедия

9		Подходи и специализирани сили за преодоляване на риска – пространствено и времево, редуциране на опасностите, повишаване на адаптационните възможности на системата.	3	1	0	8	мултимедия
10	Анализ и контрол (управление) на риска	Обективни предпоставки за анализ и контрол на риска – същност и характеристики на причинността, алгоритъм на риска.	3	1	0	8	мултимедия
11		Разкриване на риска – същност, етапи, универсален подход	3	1	0	8	мултимедия
12		Класификация и типология на риска – същност и значение, типологичен модел на риска	3	1	0	8	мултимедия
13		Оценка на риска – същност и значение на оценките, видове оценки, методи за оценка, методологически проблеми на оценката на неблагоприятните последици	3	1	0	8	мултимедия
14		Идентификация на риска – същност, система от признаци (профили), технология и идентификация	3	1	0	8	мултимедия
15		Въздействие върху риска – видове методи за въздействие, избор и функция на метода за въздействие, контрол и отчетност	3	1	0	8	мултимедия
	Общо часове		45	15	0	120	

Разработил програмата: доц. д-р Анелия Ненова

Учебната програма е приета от Съвета на катедра “Сигурност и безопасност” с протокол № 9/ 18.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол №11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.